

SPRAWOZDANIE

Komisji prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności departamentu VI za czas od 1. Lipca 1890. do końca Października 1891.

WYSOKI SEJMIE!

Zakres czynności Departamentu VI. Wydziału krajowego uległ od czasu ostatniego sprawozdania o tyle zmianie, iż prócz dawniejszych spraw przydzielone mu zostały: sprawy krajowych opłat konsumcyjnych, sprawa wprowadzenia w życie zakładów przymusowej pracy, tudzież sprawy asekuracji od ognia i policji ogniowej dotyczące.

Liczba ekshibitów zmniejszyła się wprawdzie w czasie od 1. lipca 1890. do końca czerwca 1891. w porównaniu z ową z poprzedzającego roku, o 2059. zaś w czasie od 1. lipca do 1. października 1891. w stosunku do tego czasokresu r. 1890 o 468, co przypisać należy tej okoliczności, że czynności dotyczące opłat propinacyjnych gmin wiejskich przeszły do Dyrekcji c. k. funduszu propinacyjnego; nie zmniejszyły się jednak czynności Departamentu VI., bo sprawy krajowych opłat konsumcyjnych, sprawa wprowadzenia w życie zakładów przymusowej pracy i poprawy, wreszcie sprawy asekuracji od ognia i policji ogniowej przysporzyły mu znacznie czynności.

Do najważniejszych spraw, któremi się zajmował Departament VI. Wydziału krajowego, zalicza komisya prawnicza wprowadzenie w wykonanie ustawy o krajowych opłatach konsumcyjnych, sprawę wprowadzenia w życie zakładów przymusowej pracy i poprawy i sprawę reformy postępowania sądowego w sprawach niespornych.

Wykonanie ustawy z dnia 20. marca 1891. Nr. 35. Dz. u. kr. przeprowadził Wydział krajowy z godną uznania szybkością i gruntownością, w przeciągu bowiem niespełna trzech miesięcy przeprowadził wszechstronne i ścisłe badania o wysokości konsumcyi napojów opłatom podlegających, a przekonawszy się, że pobór opłat we własnej administracji byłby zbyt kosztowny i obniżyłby znacznie dochód z takowych, postanowił i dokonał wydzierżawienia onych, zawierając z miastami Lwowem i Krakowem po dłuższych rokowaniach układy, zaś za pomocą rozpisanych licytacji i ustnych ofert z 73 dzierżawcami kontrakty dzierżawne co do reszty przedmiotów dzierżawy, a to ze szluszem uwzględnieniem przedewszystkiem interesów producentów napojów ulegających opłacie, następnie gmin posiadających własną propinację — dalej dzierżawców propinacji a wkońcu dopiero innych przedsiębiorców.

Ze sprawozdania przez Wydział krajowy osobno przedłożonego (L. W. kr. 50507'891) raczy się Wysoki Sejm przekonać, że wydzierżawieniem opłat tych zapewniony został funduszowi krajowemu roczny dochód w kwocie 341.320 zł. w. a., który to dochód zwiększać się będzie w skutek powiększenia rat dzierżawnych z miasta Lwowa o 2000 zł. rocznie, że czysty dochód z I. kwartału poboru przyniósł wprawdzie tylko 78.190 zł. 18½ ct. w. a., że jednak nie został jeszcze ściągnięty podatek konsumcyjny 30% od wina od wszystkich dzierżawców tegoż.

Co do urządzenia zakładów pracy przymusowej i poprawczej, wykonał Wydział krajowy polecenia Wysokiego Sejmu z dnia 21. listopada 1890. o tyle, iż jak się komisya prawnicza z dotyczących aktów i udzielonych jej przez szefa Departamentu VI. wyjaśnień, przekonała — zebrał potrzebne materyały, przeprowadził z c. k. Rządem rokowania celem uzyskania dla takich zakładów odpowiednich obszarów z dóbr kameralnych, wskutek których c. k. Rząd ofiarował na sprzedaż dobra Kniaziatuki i Tyniec, i wyszukał po kilka majątków prywatnych w środkowej, wschodniej i zachodniej części kraju, które mogłyby być nabyte na założenie wspomnianych zakładów.

Nie mając upoważnienia do nabycia któregokolwiek majątku, nie mógł Wydział krajowy wygotować planów i kosztorysów, które muszą być zastosowane do miejscowości — lecz właśnie w tych dniach przedłożył Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z odpowiednimi wnioskami.

Rokowania z Zarządami Zakładów Św. Teresy we Lwowie i Sióstr miłosierdzia w Krakowie, o umieszczenie tamże zakładów pracy przymusowej i poprawczej dla kobiet, nie odniosły rezultatu z powodu braku miejsca w tych zakładach.

Uchwałą z dnia 19. stycznia 1888. polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby w sposób odpowiedni zbadał potrzebę reformy postępowania sądowego w sprawach niespornych, i na najbliższej sesji sejmowej przedstawił zasady, mające służyć za podstawę do ustawy o postępowaniu sądowym w sprawach niespornych dla naszego kraju, o której wniesienie w drodze konstytucyjnej należałoby wezwać c. k. Rząd.

W celu wywiązania się należytego z powyższego polecenia, zaprosił Wydział krajowy na naradę członków sejmowej komisji prawniczej i delegatów Towarzystw prawniczych we Lwowie, Krakowie i Wadowicach, która to narada odbyła się we Lwowie dnia 8. sierpnia 1888, — Wskazówki i uwagi przez tę komisję poczynione, przyjął Wydział krajowy za swoje i ułożył w duchu onych kwestyonarzy, które rozesłał do wszystkich Wydziałów Rad powiatowych, do wszystkich notaryuszów w kraju z wezwaniem o wypełnienie kwestyonariusza, dołączenia uwag i propozycji, które dla usunięcia spostrzeżonych braków i wadliwości w obecnem postępowaniu sądowym w sprawach niespornych uważają za najodpowiedniejsze.

Nadto odniósł się Wydział krajowy do Wydziałów krajowych wszystkich krajów koronnych z prośbą o udzielenie informacyi, jak się w dotyczącym kraju ułożyły stosunki w sprawach spadkowych, opiekuńczych i kuratelarnych, a szczególnie co do ludności wiejskiej, tudzież jakie wadliwości i niedostatki spostrzeżono w zastosowaniu ustawy o postępowaniu niespornem, wreszcie czy i jakie kroki przeciw temu przedsięwzięte zostały; wystósował w tym samym duchu pismo do centralnej deputacyi ogólnego austriackiego stowarzyszenia notaryuszów, upraszając o podanie krytycznych uwag, jakie doświadczenia w praktycznem zastosowaniu ustawy się nasunęły, tudzież odezwę do wszystkich c. k. Izb notaryalnych w kraju, do Izb adwokackich i Towarzystw prawniczych we Lwowie, Krakowie i Wadowicach z prośbą o udzielenie w tym przedmiocie opinii.

Tym sposobem i w skutek własnych badań przez delegata swego, urzędnika konceptowego p. Feliksa Słotwińskiego, w dwunastu sądach powiatowych przeprowadzonych, zebrał Wydział krajowy obfity materyał według wskazówek fachowej ankiety, który z tabelarycznem zestawieniem odpowiedzi na kwestyonariusze przedłożył Wysokiemu Sejmowi.

Ażeby dopełnić drugiej części polecenia Wysokiego Sejmu, a mianowicie przedstawienia zasad i kierunków, w jakich reformę postępowania sądowego w sprawach niespornych przeprowadzićby na-

leżało, sprosił Wydział krajowy fachową ankietę, w której wzięli także udział członkowie komisji prawniczej — a ankietę ta uchwaliła na odbytych pod przewodnictwem członka Wydziału krajowego Dra Sawczaka dnia 12. i 13. marca r. b. posiedzeniach, zasady i kierunki, w jakich reforma postępowania sądowego w sprawach niespornych jest potrzebna i pożądana; spodziewać więc się należy, iż Wydział krajowy na podstawie zebranych ze starannością, zasługującą na uznanie, wyczerpujących materiałów przedłoży Wysokiemu Sejmowi wkrótce sprawozdanie z odpowiednimi wnioskami.

Uchwałą z dnia 22. listopada 1890. polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby użył całego wpływu w sprawie uregulowania granicy między Galicyą a Węgrami w okolicy Morskiego Oka i Czarnego stawu, ażeby przy rozstrzygnięciu sporu granicznego słusznym żądaniom kraju stało się zadość.

Wykonując to polecenie, wezwał Wydział krajowy właściciela Zakopanego hr. Władysława Zamoyskiego o udzielenie wyczerpującego wyjaśnienia stanu rzeczy i doniesienia o stanie sporu.

Nadesłany przez hr. Zamoyskiego obszerny memoriał, udzielił Wydział krajowy c. k. Prezydium Namiestnictwa z prośbą o poparcie słuszných żądań właściciela dóbr Zakopane, a gdy zarząd dóbr Jaworzyny na Węgrzech do ks. Hohenlohe należących, dopuścił się naruszenia granicy, o którym to fakcie doniósł hr. Zamoyski, udał się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa, do J. E. Ministra dla Galicyi i do prezesa Koła polskiego w Wiedniu z prośbą o gorliwe zaopiekowanie się tą sprawą.

Odezwą z dnia 6. czerwca 1891. L. 23.380. zawiadomiło c. k. Prezydium Namiestnictwa Wydział krajowy, iż udało się do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z odpowiednim przedłożeniem i poleciło c. k. Starostwu w Nowym Targu, by czuwało nad utrzymaniem spokoju i porządku publicznego na spornem terytorjum.

Następnie postarał się Wydział krajowy w skutek żądania c. k. Prezydium Namiestnictwa o poszukiwania dotyczących map i dokumentów w Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie, w głównem Archiwum w Warszawie i w c. k. Prokuratury skarbu we Lwowie, które to poszukiwania nie odniosły dodatniego rezultatu — a uwiadamiając o tem c. k. Prezydium Namiestnictwa, przypomniał uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 10. września 1884. wzywającą c. k. Rząd, aby o każdym sporze dotyczącym granic kraju zawiadamiał Wydział krajowy, który w dotyczących czynnościach komisyjnych będzie brał udział przez swego delegata i aby przed rozstrzygnięciem tego rodzaju sporów zasięgał opinii Wydziału krajowego, z prośbą o wyjednanie decyzji c. k. Rządu co do wykonania tej uchwały.

Gdy spór ten rozgłośny trwa od roku 1883, gdy rozliczne odezwy Wydziału krajowego do c. k. Namiestnictwa wystosowane o odpowiedź na uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 10. września 1884. nie odniosły skutku, gdy spór, o którym mowa, zaniepokoił szerokie koła ludności naszego kraju i dotąd nie został rozstrzygnięty, ile że wydane przez kr. sądy węgierskie niekorzystne wyroki, wedle wiadomości z dzienników zaczerpniętych uchylone zostały przez najwyższy sąd węgierski z powodu, że jak długo nie wiadomo, czy sporna przestrzeń w granicach Galicyi czy w granicach Królestwa Węgierskiego jest położoną, sądom węgierskim brakuje kompetencya do wyrokowania; gdy w sprawie tej dopuszczano się przez zarząd majątku ks. Hohenlohe nadużyć dowodzących lekceważenia dla zarządzeń tutejszych c. k. władz administracyjnych i sądowych a popieranym przez węgierską żandarmeryę — nadużyć, które groziły wywołaniem zaburzeń i zakłóceniem porządku publicznego — pożądanem byłoby zdaniem komisji prawniczej, by Wysoki Sejm odpowiednią uchwałą, poparł usiłowania Wydziału krajowego i Koła polskiego w tej sprawie podjęte.

Na uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 22. listopada 1890, wzywającą c. k. Rząd, ażeby o ile możliwości w czasie od 15. lipca do końca sierpnia nie powoływano rezerwistów i nieczynnych żołnierzy obrony krajowej do ćwiczeń wojskowych, odpowiedziało c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z dnia 25. kwietnia 1891. L. 27.403, że jakkolwiek ćwiczenia wojskowe odbywać się mają zasadniczo od 1. kwietnia do końca września, pomimo tego specjalne ćwiczenia w ten sposób są uregulo-

wane, iż ćwiczenia większych oddziałów rozpoczynają się dopiero po żniwach a zatem w czasie, w którym gospodarstwo wiejskie najmniej narażonem jest na szkody.

Sprawa podwyższenia wynagrodzenia za dostarczanie podwód do wysokości stosunkom tutejszokrajowym odpowiadającej, uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 29. listopada 1890. poruszona, załatwioną została już po przedłożeniu sprawozdania Wydziału krajowego Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z dnia 10 listopada 1891. Nr. 173. Dz. U. kr. podwyższyło wynagrodzenie za dostarczanie podwód z 2 $\frac{1}{2}$ na 3 centy od konia i kilometra; podwyższenia tego ze względu na stosunki tutejszokrajowe nie można uznać za wystarczające.

W sprawach zwolnienia od służby w pospolitem ruszeniu zastosował się Wydział krajowy do polecenia Wysokiego Sejmu z dnia 11. listopada 1890. i przestrzegał ściśle postanowień §. 15, ust. 62. lit. A. rozporządzenia c. k. Ministerstwa obrony krajowej z dnia 20. grudnia 1889. Nr. 193. Dz. u. p., mimo tego jednak zmniejsza się rokrocznie liczba uwolnień od służby urzędników i funkcyjaryszy władz autonomicznych znacznie, chociaż co z natury rzeczy wypływa liczba obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu wzrasta; — na rok 1889/90 uwolniono 1957, na rok 1890/91 tylko 809, zaś na rok 1891/2 już tylko 428, co słusznie wzbudza obawę, że, na co komisya prawnicza zwraca uwagę Wydziału krajowego, władze autonomiczne w razie mobilizacyi, a więc w chwili, w której najwięcej będą miały czynności, dla braku funkcyjaryszy nie będą w możności spełniać swoich zadań, tudzież że w obec reskryptu c. k. Ministerstwa obrony krajowej z dnia 8. czerwca 1891 L. 9701/2361. IV. dotyczącego uwolnień od służby lekarzy, policya sanitarna nie będzie mogła być skutecznie wykonywana, a mieszkańcy gmin cywilni pozbawieni będą pomocy i opieki lekarskiej.

Pomnożenie posterunków c. k. żandarmeryi postępuje. Wedle sprawozdania Wydziału krajowego ustanowił c. k. Rząd w ubiegłym czasokresie 13. nowych posterunków żandarmeryi, tak iż obecnie mamy w kraju 436 posteruków, prócz tego wzmocniono 5 posterunków każdy o jednego żandarma, w skutek czego stan żandarmeryi zwiększył się o 20 ludzi i wynosi obecnie 1.816.

Prośby do Wydziału krajowego przez Wydziały powiatowe, obszary dworskie i zwierzchności gmin o utworzenie nowych posterunków żandarmeryi wniesione, przesłał tenże c. k. Namiestnictwu do właściwego załatwienia, lecz nie otrzymał jeszcze na nie odpowiedzi. Koszta kwaterunku żandarmeryi rokrocznie wzrastają; na rok 1892 wynosić będzie wzrost wydatków około 6.900 zł. w. a. Jest to wynikiem częścią pomnożenia posterunków żandarmeryi, częścią ciągłego podwyższania czynszów najmu spowodowanego brakiem odpowiednich budynków a skutkiem tego braku konkurencyi.

Sprawozdaniem L. W. 52.500 przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek zmierzający do uzyskania tańszego najmu koszar dla c. k. żandarmeryi — przez udzielanie gminom i powiatom zaliczek zwrotnych na budowę koszar i wstawienia na ten cel do budżetu kwoty 25.000 zł. w. a.

W dziale ustawodawstwa cywilnego i karnego przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie dotyczące ulg legalizacyjnych w sprawach drobiazgowych hipotecznych, podobnie co do wniosku posła Dra Sawczaka o zmianę kompetencyi sądów w sprawach o czyny karygodne nstawami o zapobieganiu szerszenia się zaraźliwych chorób bydłęcych określone, z wnioskiem uchwalonym przez Wysoki Sejm na dniu 26. marca b. r., wreszcie projekt zmiany statutu krajowego i ordynacyi wybozezej.

Co do zmian terytoryalnych okręgów sądowych i administracyjnych otrzymały Najwyższą sankcyę ustawy, uchwalone przez Wysoki Sejm dnia 30. października i 11. listopada 1890. dotyczące zmian obszarów terytoryalnych Rad powiatowych: Drohobycz, Sambor, Mościska, Rudki, Tarnopol, Skałat, Horodenka i Kołomyja, nadto rozporządziło c. k. Ministerstwo sprawiedliwości otwarcie z dniem 1. października 1891. Sądu powiatowego w Pruchniku — i uwiadomiło Wydział krajowy o postanowionem utworzeniu Trybunału I. instancyi w Stryju, lecz nie oznaczyło jeszcze terminu rozpoczęcia w nim czynności.

Nadmienić wreszcie należy, iż co do uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 12. listopada 1889 i 30. października 1890, dotyczących przeniesienia miejscowości Domażyż, Zielów i Żorniska z okręgu

Reprezentancyi powiatowej we Lwowie do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Gródku a miejscowości Machliniec z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Stryju do Reprezentacyi powiatowej w Żydaczowie, na które c. k. Ministerstwo sprawiedliwości się nie zgodziło, przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawozdania z projektami do ustaw L. W. 22.176 i 52.031, zaś co do innych spraw przekazanych przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania, 10 sprawozdań, zarządziwszy co do reszty wstępne dochodzenia tak co do potrzeby zmian, jako też co do warunków, w których odbyłyby się mogły a które są w toku.

W zarządzie funduszem propinacyjnym 37 miast wykonujących prawo propinacyi, ograniczają się czynności Wydziału krajowego do prowadzenia rachunkowości, lokacyi kapitałów, zakupna papierów wartościowych i obliczenia odsetek.

W dziale szupaśnictwa stara się Wydział krajowy z pożądanym skutkiem o uzyskanie zaoszczędzeń. Wedle sprawozdania wynosiły koszta szupaśnictwa od roku 1888, w którym Wydział krajowy objął dostarczanie odzieży we własny zarząd i przelał prawo orzekania o potrzebie przyodziania szupaśników z gmin na c. k. władze powiatowe, zaoszczędzono w przeciągu trzech lat 1888—1890 w stosunku do wydatków za czas od r. 1881 do 1883 kwotę 16.800 zł., a doliczywszy do tego zaoszczędzenia w latach 1884 do 1887 w kwocie 17.400 zł. w. a., łącznie poważną kwotę 34.200 zł. w. a.

W sprawie łowiectwa przedłożył c. k. Rząd, projekt ustawy łowieckiej, która będzie przedmiotem obrad Wysokiego Sejmu.

W skutek polecenia Wysokiego Sejmu z dnia 17. listopada 1890. przedłożył Wydział krajowy projekt ustawy o policji ogniowej dla gmin wiejskich i obszarów dworskich, i odniósł się do c. k. Prezydium Namiestnictwa o spowodowanie c. k. Rządu do oświadczenia się, czy ma zamiar przedłożyć Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi projekt ustawy o przymusowym zabezpieczeniu od ognia, a względnie jak tę sprawę w ogóle załatwić zamierza — na którą to odezwę nie otrzymał odpowiedzi.

Jak Wysokiemu Sejmowi wiadomo, sprawa ta poruszona rozlicznymi petycjami jest w Radzie państwa w toku.

Uchwalone dnia 23. b. m. przez Wysoki Sejm wezwanie c. k. Rządu, aby jak najrychlej przedłożył projekt ustawy o przymusowym ubezpieczeniu budynków od ognia, powinno zdaniem komisji prawnej przyspieszyć stanowcze onej załatwienie.

W swoim zakresie działania wypracował i rozesał Wydział krajowy do wszystkich Wydziałów powiatowych celem rozdania Zwierzchnościom gmin miejskich wzorowy statut dla ochotniczych straży pożarnych i wzór regulaminu ogniowego, wreszcie cyrkularz z informacją, w jaki sposób Wydziały Rad powiatowych mają wykonywać nadzór włożony na nie ustawą z dnia 10. lutego 1891., tudzież z wezwaniem o doniesienie w jaki sposób i przez kogo zamierzają wykonywać nadzór nad gminami i czyli ustanowienie osobnych na ten cel organów byłoby pożądanem.

Liczbę urzędów podatkowych pomaza c. k. Rząd rokrocznie. Rozporządzeniem c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 19. listopada 1890 N. 202. Dz. u. p. utworzonych zostało 11 nowych Urzędów podatkowych, które z dniem 1. grudnia 1890 weszły w życie, zaś rozporządzeniem tegoż c. k. Ministerstwa z dnia 6. grudnia 1891 N. 172. Dz. u. p., 13 Urzędów podatkowych, które z dniem 15. grudnia 1891 rozpoczęły urzędowanie.

Na petycję gminy Budzanów o wyjednanie utworzenia tamże Urzędu podatkowego, którą Wysoki Sejm uchwałą z dnia 29. listopada 1890 przekazał Wydziałowi krajowemu do załatwienia, otrzymał Wydział krajowy wskutek odezwy w tej sprawie wystosowanej od c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu zawiadomienie, iż nie zapoznając potrzeby utworzenia tego Urzędu podatkowego, nie proponowała c. k. Ministerstwu Skarbu na rok bierzący utworzenia go, jest więc nadzieja, że życzenie gminy Budzanów zostanie spełnione.

Petycyę gmin Tłuste, Maków i Czarny Dunajec o ustanowienie w tych miejscowościach nowych Urzędów podatkowych, przesłał Wydział krajowy z poparciem c. k. Namiestnictwu; — czyli takowe przy pomnożeniu Urzędów podatkowych w roku bież. zostaną uwzględnione, przyszłość okaże.

W sprawie zniesienia należności za doręczanie pism sądowych w sprawach cywilnych, oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa, iż zarządzeniem zostało przez c. k. Ministerstwo sprawiedliwości ściśle przestrzeganie przepisów istniejących tak co do poboru należności za doręczanie pism sądowych w ogóle, jak nie mniej co do kwestyi, która strona w każdym pojedynczym wypadku jest obowiązana do opłacania takowej — że jednak c. k. Rząd obecnie nie może się przychylić do żądania, uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 26. listopada 1889 wyrażonego, o zniesienie względnie zniesienie należności za doręczanie pism sądowych.

Ze sprawozdania Wydziału krajowego okazuje się, że c. k. Urząd wymiaru należności doręczył mu 309 wezwań do zapłacenia należności stemplowych od dekretów nominacyjnych, wydanych urzędnikom krajowym od roku 1861. a następnie dalsze tego rodzaju wezwania płatnicze, z powodu, bo znaczna liczba tych urzędników w międzyczasie zmarła lub od służby była uwolniona a pobyt tych ostatnich nie był znany, — orzekając, iż w myśl postanowień §. 64. Ust. o należ. z dnia 9. listopada 1850. N. 50. Dz. u. p. Wydział krajowy za te opłaty jest odpowiedzialnym.

Celem uwolnienia się od tej odpowiedzialności i uzyskania stanowczej decyzji, czyli Wydział krajowy jako władza publiczna może być obowiązany do uiszczenia takich należności, odwołał się Wydział krajowy do wyższych instancyj a gdy rekursa nie odniosły pożądanego skutku, zaś nadto c. k. Ministerstwo Skarbu w swojej decyzji umieściło uwagę, iż należności te, jak się to samo przez się rozumie, nie mogą być żądane od członków Wydziału krajowego jako takich, lecz mają być pokryte z majątku krajowego — wniósł Wydział krajowy przeciw pierwszemu orzeczeniu c. k. Ministerstwa Skarbu skargę do c. k. Trybunału administracyjnego.

C. k. Trybunał administracyjny utrzymał orzeczeniem z dnia 30. września 1883. L. 1533. decyzję c. k. Ministerstwa Skarbu, że Wydział krajowy jest obowiązany do zapłacenia tych należności, że zatem władza skarbowa nakładając nań taki obowiązek, nie przekroczyła ustawy — że jednak *kwestyi czy na majątku krajowym ciąży obowiązek uiszczenia takich należności*, nie może uważać za przedmiot swej judykatury, ponieważ władza skarbowa nie wydała w tym względzie właściwego orzeczenia i tylko nawiasowo o tem wspomniała.

W tym składzie rzeczy odmówił Wydział krajowy zapłaty tych należności, uzasadniając odmowę tem, że jako taki nie posiada majątku a zarządzając funduszem krajowym w miarę budżetu przez Wysoki Sejm uchwalonego, nie może nim rozporządzać na inne cele jak w budżecie krajowym wskazane, dalej że nie wydano żadnego orzeczenia nakładającego na fundusz krajowy obowiązku zapłacenia rzeczonych należności, wreszcie że fundusz krajowy nie jest osobą lecz rzeczą, a więc wedle postanowień §§. 64. i 71. ust. z dnia 9. lutego 1850. Nr. 50. Dz. u. p. określających tylko osobistą odpowiedzialność — do zapłaty tej należności zobowiązany być nie może, zaś o odpowiedzialności rzeczowej w §. 72. określonej, odnoszącej się jedynie do rzeczy stanowiących przedmiot opłaty od przeniesienia własności, także mowy być nie może.

W skutek tej odmowy wdrożyła c. k. Prokuratoria skarbu w pojedynczym wypadku egzekucję, żądając udzielenia prawa zastawu, atrybucyi i wydania z gotówki na rzecz funduszu krajowego w kasie Wydziału krajowego znajdującej się, odpowiedniej kwoty, której to prośbie c. k. lwowski Sąd krajowy odmówił — zaś c. k. wyższy Sąd krajowy na rekurs c. k. Prokuratorji skarbu decyzją z dnia 1. września 1891. do L. 14596. zadość uczynił, zezwalając na żadaną egzekucję.

Przeciw tej decyzji wniósł Wydział krajowy całkiem słusznie rekurs do c. k. Najwyższego Trybunału, który dotąd nie został załatwiony.

Nie przesądzając jaki będzie skutek tego, zdaniem komisji prawniczej w zupełności uzasadnionego rekursu, uważa komisya prawnicza za potrzebne podnieść, iż niezwykła zwłoka w wymierzaniu należności, która w tym wypadku doszła do lat 18, naraża bardzo często strony na znaczne staty, a jedynie dlatego nie czyni żadnego wniosku, do rozp. Ministerstwa Skarbu z 19. września 1891. Nr.

145. Dz. u. p. zaprowadzone zostały przy c. k. powiatowych Dyrekcyach Skarbu osobne oddziały dla wymiaru stempli i należności bezpośrednich, które pozwalają mieć nadzieję, że w przyszłości tego rodzaju zwłoki wydarzać się nie będą, tudzież że mniej będzie pokrzywdzeń z powodu niesprawiedliwego wymiaru należności.

Kwota, jaką tytułem taks nominacyjnych od funkcyonaryuszów i służ krajowych Wydział krajowy wymierzył za zezwoleniem c. k. Ministerstwa Skarbu w przeciągu 15. miesięcy wynosi 1714 zł. 59 ct. z tej zaś fundusz krajowy w myśl uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 20. października 1882 i z dnia 18. października 1883. ponosi 368 zł. i 75 ct. w. a.

Nadmienia w końcu komisya prawnicza, że Wydział krajowy stosownie do uchwał Wysokiego Sejmu wyasygnował przyznane pogorzelncom zapomogi w łącznej kwocie 2500 zł. w. a. zaś Stowarzyszeniu opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie subwencyę 300 zł. tudzież że co do przekazanych mu przez Wysoki Sejm do załatwienia petycyj i petycyj wprost do Wydziału krajowego wniesionych o wsparcia — udzielił Wydział krajowy pogorzelncom zapomogi w łącznej kwocie 2.225 złr., zaś poszkodowanym powodzią, gradem lub orkanem w kwocie 1200 zł. w. a. z funduszu dyspozycyjnego za pośrednictwem Wydziałów powiatowych, wreszcie, że wypłacił Towarzystwu Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie uchwaloną przez Wysoki Sejm dnia 26. listopada 1890. subwencyą 1.200 zł. w. a. Omówiwszy sprawy ważniejsze przez Departament VI. Wydziału krajowego załatwione wnosi komisya prawnicza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu VI. za czas od 1. lipca 1890. do końca października 1891. do wiadomości.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd o jak najspieszniejsze rozstrzygnięcie sporu granicznego między Galicyą a Węgrami w okolicy Morskiego Oka i Czarnego Stawu, wyrażając nadzieję, że przy rozstrzygnięciu tego sporn sprawiedliwym żądaniom kraju w całej pełni stanie się zadość.

We Lwowie, dnia 30. Marca 1892.

Zoll

Przewodniczący.

A. Dworski

Sprawozdawca.

